

## Nr 682

Av fröken **Stenberg m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 65, angående viss omorganisation av jordbruks-tekniska institutet och statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 834 i Andra kammaren)

I proposition nr 65 har framlagts förslag om att statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader skall ställas under ledning av styrelsen för lantbrukshögskolan och benämnas statens lantbruksbyggnadsförsök. Anstalten skall bedriva försöksverksamhet beträffande jordbruks- och trädgårdsnäringens driftsbyggnader. Förslag har dessutom framlagts att öka resurserna för försöksverksamheten genom vissa personalförstärkningar och höjd medelsanvisning till försökskostnader.

Propositionen har föregåtts av en utredning, 1961 års jordbrukstekniska utredning, vars betänkande (SOU 1962: 45) avgivits i september 1962. Utredningen har beaktat önskemålen om en till Norrland förlagd lokal verksamhet på byggnadsområdet genom att föreslå att en specialrådgivare placeras på Röbbäcksdalen samt att någon av försöksledarna eller assistenterna vid huvudinstitutionen för kortare perioder får sin verksamhet förlagd dit. Slutligen har föreslagits att ett kontorsbiträde placeras vid Röbbäcksdalen. *Inget av dessa förslag har emellertid beaktats i den nu framlagda propositionen.*

I tidigare nämnda utredning framhålles det mycket stora värde som byggnadsfrågorna har för jordbruksnäringen. Utredningen anger en siffra på 600 miljoner kronor såsom den summa som ett mot dagens jordbruk normalt svarande byggnadsbestånd årligen kräver i fråga om avskrivning, underhåll och räntor. Ett rationellt utnyttjande av tillgängliga resurser är följaktligen av stor betydelse för jordbruksnäringens lönsamhet. Dessa allmänna konstateranden understryks i propositionen.

Det norrländska jordbruket skiljer sig väsentligt från jordbruket söderut i landet. Klimatet är sålunda betydligt hårdare, vilket bl. a. medför en längre stallutfodringsperiod och ökade krav på byggnadernas isolering m. m. Brukningsenheterna är vanligen små och kombinationen jordbruk-skogsbruk är regel. Produktionen är vidare nästan helt inriktad på animalier. Allt detta gör byggnadsfrågornas betydelse ännu markantare vid ett norrlandsjordbruk än vid ett ordinärt jordbruk i Syd- eller Mellansverige. Härtill kommer att den vikande lönsamheten för jordbruket medfört

att nybyggnadsverksamheten blivit eftersatt. Byggnadsbeståndet är därför i många fall gammalt och hårt nedslitet. Detta har bl. a. visats i av statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader bedrivna undersökningar i Norrland, t. ex. i Norrbottens län (medd. nr 59 från S.F.L.).

*Det är sålunda uppenbart att behovet av en för Norrland speciellt tillrättalagd försöksverksamhet på byggnadsområdet är synnerligen angeläget.* Att detta behov skall kunna tillgodoses av huvudinstitutionen genom att någon försöksledare eller assistent får sin verksamhet förlagd till Norrland under kortare perioder kan ej anses tillfredsställande. Enligt vår mening bör i stället en särskild befattning såsom försöksledare i norrländska byggnadsfrågor inrättas och placeras vid Röbbäcksdalen. Genom att området i fråga hittills i hög grad varit försummat finns många rent grundläggande problem som i första hand bör angripas och klarläggas. Detta synes bäst ske på sätt som ovan angivits.

Att denna försöksverksamhet är synnerligen aktuell bevisas inte minst av att planer f. n. föreligger för en mycket omfattande försöksverksamhet beträffande lantmannabyggnader i de fyra nordligaste länen. Programmet skall enligt den preliminära planen genomföras under en femårsperiod av statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader i samarbete med lantbruksstyrelsen, institutioner vid lantbrukshögskolan samt lantbruksnämnder och hushållningssällskap. Hur verksamheten skall finansieras är ännu ej klart. Denna verksamhet skulle med fördel kunna ledas av försöksledaren vid Röbbäcksdalen. Genom att en dylik statlig befattning inrättas torde också en bättre stadga och kontinuitet i verksamheten kunna erhållas. Byggnadsfrågorna är så långsiktiga och av så komplicerad natur att de sannolikt ej kan lösas under t. ex. en femårsperiod, även om stora personella och ekonomiska resurser disponeras. Det är därför angeläget att dylika undersökningar kan följas upp under en längre tidsperiod.

Det är av stor vikt att en god samordning med övrig forskningsverksamhet på lantbruksområdet erhålles. Byggnadsforskningens inrangering under lantbrukshögskolan torde vara en ändamålsenlig och riktig utveckling. Detsamma gäller självklart för den norrländska försöksledaren, vilken därför bör placeras vid Röbbäcksdalen, som nu byggs ut till ett centrum för jordbruksforskningen i Norrland. Behövliga kontors- och laboratorierummen torde också utan större svårighet kunna erhållas i samband med den utbyggnad som nu är förestående vid Röbbäcksdalen.

Försöksledaren bör placeras i lönegrad Ae 27 och organisatoriskt sortera direkt under föreståndaren för statens lantbruksbyggnadsförsök. Nödvändigt är att försöksledaren får en försökstekniker samt ett kontorsbiträde till hjälp. Den förra befattningen bör placeras i lönegrad Ae 17, medan kontorsbiträdet bör placeras i reglerad befordringsgång.

Inrättandet av en försöksledartjänst medför behov av vissa medel under anslagsposten Omkostnader, vari inbegripes resor, expenser m. m., vidare medel under anslagsposten Försöksverksamheten. Enligt vår mening bör dessa anslagsposter för statens lantbruksbyggnadsförsök räknas upp med 10 000 resp. 50 000 kronor för att göra det möjligt för försöksledaren i norrländska lantbruksbyggnadsfrågor att snarast komma i gång med verksamheten. Ett mindre utrustningsanslag på 10 000 kronor till kontorsmöbler och övriga inventarier torde också vara nödvändigt.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 65 måtte besluta att, utöver vad i propositionen föreslagits,

a) inrätta en befattning såsom försöksledare i lönegrad Ae 27 vid statens lantbruksbyggnadsförsök med placering vid Röbbäcksdalen;

b) inrätta en befattning såsom försökstekniker i lönegrad Ae 17 med samma placering;

c) inrätta en befattning såsom kontorsbiträde i reglerad befordringsgång med samma placering;

d) anvisa till Statens lantbruksbyggnadsförsök: Omkostnader 20 000 kronor; samt

e) anvisa till Statens lantbruksbyggnadsförsök: Försöksverksamheten 50 000 kronor.

Stockholm den 3 april 1964

*Gunvor Stenberg*

*Per Jacobsson*

*Nils-Eric Gustafsson*

*Gunnar Rönnerberg*